

ANNA MARIA SCARFÒ
EN
CRISTINA ZAGARIA

VAN HAND TOT HAND

Proloog

De hemel zwijgt. De aarde klaagt aan. De lage huizen van het dorp verdringen zich en de stemmen echoën tussen de muren en de dakpannen. Ze zwellen aan. Direct daarna vallen ze uiteen en glippen ze onder de deur door. Eén tegelijk. En allemaal samen. Ze kreunen. 'Ga weg.'

De dreigementen markeren de grens. Ze dringen door in de straten en worden wind. Er is geen ruimte meer. Vluchten is onmogelijk. Zij zijn daar.

'Slet!' schreeuwen ze.

Anna drukt haar handen op haar oren.

'Dat is niet waar!' roept ze.

'Slet!' Het geloei van de wind neemt toe.

Die ogen achter de luiken. Die drie roerloze mannen op het plein onder de luifel. De vrouw op de trap van de kerk. De vrachtrijder naast het Mariabeeldje. Dat meisje bij de fontein. De priester. De bureu. De passagiers van de trein die langs de kust van Calabrië en Basilicata sjokt. Het Christusbeeld bij de ingang van het dorp.

'Slet.'

De telefoon rinkelt 's nachts. De auto remt onder de ramen. De portieren gaan dicht.

Moeders, echtgenoten, zussen: zij zijn de rechters. De mannen lachen.

Dit is het dorp.

'Het is jouw schuld.'

Dit is het vonnis.

'Het is jouw schuld. Ga weg.'

'Ik heb niets gedaan. Jullie moeten naar me luisteren.'
'Ga weg, slet.'

Lente 2010. Calabrië. San Martino di Taurianova. Hier begint het verhaal van Anna Maria Scarfò. Tegenwoordig is ze vierentwintig en wordt ze door de carabinieri beveiligd.

Ik

IN MIJN SLAAPKAMER staan twee kleine bedden: dat van mij en dat van mijn zus. Behalve die bedden is er alleen een kast. Op een boekenplank staan een kleine tv en de geluidsinstallatie, want er is geen ruimte voor andere meubels. Onze foto's hangen aan de muur.

Het is een heel klein kamertje. Afgezien daarvan bestaat het huis uit een keuken en de kamer van mijn vader en moeder.

Mijn moeder heet Aurora. Ze is werkster in de huizen van anderen. Ze betalen haar vijf euro per uur. Mijn vader is landarbeider: hij plukt sinaasappels in Rosarno. En buiten de sinaasappelooft werkt hij als uitdeuker, maar zwart. Dat wil zeggen dat hij op locatie werkt en dat de klant betaalt zonder dat hij een werkplaats heeft.

Als mijn vader op het land moet werken, staat hij om vijf uur 's morgens op. En uit respect staan we dan allemaal op, ook mijn moeder en ik.

We wonen in een eenvoudig huis.

De douche van de badkamer hangt in het midden van de muur tegenover de deur en de vloer loopt af, zodat het water kan wegstromen. Als jij je wast, wordt alles nat, want er is geen douchegordijn. Wanneer je je gewassen hebt en lekker ruikt, moet je dus de hele badkamer droog maken, waardoor je opnieuw gaat zweten. Maar mijn moeder heeft een reinheidsmanie. Druppeltjes die op de tegels blijven liggen, worden later kalkvlekken, en daar wordt ze gek van.

Dat is mijn huis. Een keuken, twee kamers, een kleine badkamer en een raam, namelijk dat van mijn kamer. Ik kan het niet openen.

Als ik wil rondlopen om mijn angst en gedachten onder controle te houden, dan kan dat niet. Er is geen ruimte voor. En dus blijven mijn gedachten hier hangen, en mijn angst ook, want ik kan het huis niet meer uit.

Vroeger smeekte ik erom. Nu kan ik niet eens meer smeken.

Zondag zijn er verkiezingen, maar ik ga niet stemmen. Ik ga ook niet naar de kerk, ook niet om op palmzondag de zegen te ontvangen. Ik doe geen boodschappen en ga niet naar het strand. Ik heb er geen behoefte aan. Ik weet alleen dat ik niet wil vluchten. Het is mijn schuld niet. Ik weet dat ik nergens anders naartoe kan, en dus heb ik besloten te blijven.

Tegenwoordig heb ik thuis veel tijd. Ik heb geen haast en ook geen doel. Ik heb niets, alleen een verleden.

U vraagt zich misschien af waarom ik het huis niet uit kan.

Als iemand het wilde uitleggen, zou u het niet begrijpen. Bij een verhaal als het mijne kun je niet aan het eind beginnen. Maar ik kan u wel vertellen hoe ik op dit punt ben beland. Ik heb tijd. Veel tijd.

Ik kan beginnen bij het begin, op het moment toen ik nog een meisje was en iedereen me 'poppetje' noemde. Zo noemde mijn moeder me, en mijn familieleden en de mensen in de kerk noemden me ook zo. Ik had altijd een glimlach op mijn gezicht en was vrolijk. Ik had sproeten op mijn neus en de lieve, gekunstelde blik van een pop in mijn ogen. Een moedervlek midden op mijn linkerwang. Lang, zwart, glanzend haar. En ik ben klein. Ik ben maar één meter vijftig. Dat is een poppenmaat.

'Annarella, je bent mooi als een poppetje,' zei iedereen. En ik geloofde dat.

Dit is het verhaal van een dertienjarige slet. Dit is mijn verhaal. Het is niet makkelijk om het op te schrijven, en ook niet om het te lezen. Beslis eerst of u het lezen wilt. Maar als u eraan begint, heb dan de moed om tot het eind te blijven luisteren,

zoals ik de moed heb gehad om door te maken wat ik u ga vertellen.

Ik zal bij het begin beginnen. Bij de periode waarin iedereen me nog 'poppetje' noemde.

Het dorp

'Slet! Viespeuk!'

Piepende banden en de schreeuw van een vrouw. De auto maakt rechtsomkeert. Draait onder een raam aan het dorpspleintje. De vrouw schreeuwt. Opnieuw. Nog harder. Ze laat de medeklinkers rollen.

'Vieze hoerrr.'

Anna is binnen in huis. Ze sluit de luiken. Met een klap.

'Viespeuk.'

De auto rijdt met piepende banden door de verlaten straat. Het is drie uur 's middags. Een kille wind kondigt de avond aan. Er komt geen reactie uit het huis. Wel geluiden. Zuchten.

'Viespeuk!' roept de vrouw. En de echo antwoordt: 'Eens een hoer, altijd een hoer.'

Paarse wolken hangen boven de zwaarbeladen takken van de mandarijnboomen achter het huis met het getraliede raam.

De auto rijdt weg. De geur van brandend olijfhout vermengt zich met die van citrusvruchten.

De winter loopt ten einde.

De taart

IK HOUD VAN TAART met room, slagroom, en veel rode aardbeien. Ik houd van taart in de vorm van een hart.

Alles begon met de taart voor mijn dertiende verjaardag.

Ik heet Anna Maria Scarfò en woon in San Martino di Tauro. Ik ben geboren en getogen in Calabrië en heb daar altijd gewoond. Daarbuiten kan ik me geen plaats voorstellen om te leven en te sterven.

San Martino is een lelijk dorp. Dat zegt mijn zusje tenminste altijd. Maar ik houd ervan. Er zijn lage huizen, olijfgaarden. Mandarijnboomen. Mijn familie woont er. Ik kan er op de fiets urenlang rondrijden.

Ik heb niet veel nodig om gelukkig te zijn. Ik heb nooit veel nodig gehad om gelukkig te zijn. Dat is misschien mijn eigen schuld.

Het is nu eind maart. Het is 2010. Alles is in maart begonnen: op 11 maart, elf jaar geleden. Alles begint met een verjaardagstaart.

Die middag zegt mijn moeder tegen mij dat ik de ingrediënten voor mijn taart mag gaan kopen. Ze wil er een maken van drie etages. Met aardbeien en slagroom. Ze geeft me het geld. Maar voordat ik naar de winkel ga, loop ik het plein op. Het is mijn verjaardag. Ik wil er even rondlopen zodat iedereen die ik tegenkom, me kan feliciteren. Ik ben dertien geworden. Over een paar maanden doe ik eindexamen van de lagere middelbare school. Ik ben al een vrouw aan het worden.

Ik paradeer over het plein. Pas als ik overladen ben met fe-

licitaties, ga ik naar de kruidenier om bloem, eieren en bakpoeder te kopen.

Als ik met mijn tas aan mijn arm de winkel uit loop, komt buiten op straat een auto naast me rijden. De bestuurder toertert.

‘Dag, Annarella. Waar ga je naartoe?’

Het is Domenico. Domenico Cucinotta. Ik ken hem, ook al is hij veel ouder dan ik. Hij is twintig.

‘Dag. Ik ben boodschappen aan het doen. Vandaag ben ik jarig. Ik ga nu naar huis.’ Ik kijk hem trots aan maar blijf doorlopen.

Domenico’s auto volgt me. Hij heeft een vriend bij zich. Ook die heet Domenico. Domenico Iannello. Maar hij zegt niets tegen me. In het dorp is nooit veel verkeer. Ik loop rustig door. En de auto van Domenico rijdt vlak achter me aan.

‘Hé, Annarella, blijf even staan. Weet je wel hoe knap je bent? Echt knap!’

Ik glimlach.

‘Hé, wacht even. Ik wil je feliciteren met je verjaardag. Dat hoort zo.’

Hij weet me met zijn vleierij om te praten.

Ik sta stil op de stoep met de boodschappentas aan mijn arm. De twee vrienden blijven in de auto. Domenico steekt zijn arm uit het raampje. De ogen achter zijn brillenglazen strelen me van top tot teen.

Ik huiver.

Komt dat omdat ik dertien ben? Omdat ik vrouw word? Ik heb nog nooit zulke ogen gezien. Dit heb ik nooit eerder gevoeld. En de blik gaat gepaard met woorden.

‘Anna, weet je eigenlijk dat ik al een tijd een oogje op je heb? Ik heb veel belangstelling voor je.’

‘Hoezo belangstelling?’ vraag ik brutaal.

‘Ik wil met je omgaan. Ik wil vaste verkering met je.’

‘Vaste verkering?’

‘Ja.’

‘Vandaag heb ik geen tijd. Ik moet naar huis. Ik moet mijn moeder helpen om de taart te bakken. We praten er morgen over. Om drie uur ga ik naar de kerk voor de koorrepetitie. Daarna zien we elkaar. Achter de kerk. Om vijf uur. Goed?’

Ik pak de tas weer die ik op de grond had gezet, en draai me om. Dan ga ik op weg naar huis.

‘Gefeliciteerd, poppetje. We zien elkaar morgen. Fijne verjaardag!’ roept Domenico, die gas geeft en wegrijdt zonder verder iets te zeggen. Maar voor mij is het genoeg.

Ik ben dertien, en morgen heb ik misschien vaste verkering.

Ik herinner me de ontmoeting met Domenico Cucinotta en Domenico Iannello woord voor woord. Ik herinner me zijn blik. Ik herinner me de smaak van de taart die mijn moeder die avond bakte. Ik herinner me alles nog.

Het dorp

Midden in de nacht rinkelt de telefoon. In het kleine huis wordt iedereen wakker. Alleen Anna staat op. Ze weet dat het voor haar is. Het is half drie. Ze neemt op.

'Ja?'

'Ik gooi je in het zuur. Vroeg of laat wordt dat je dood. Een dezer dagen ben je er geweest.'

Anna trekt de stekker van de telefoon uit het stopcontact. Ze gaat naar de badkamer. Ze wast haar handen. Ze gaat weer naar bed.

'Wie was dat, Anna?' vraagt haar zusje slaperig.

'Niemand. Maak je maar geen zorgen. Ga slapen.'

'Wat zeiden ze?'

'We gaan slapen.'

'Heb je de stekker van de telefoon uit het stopcontact gehaald?'

'Ja.'

'Welterusten.'

'Welterusten.'

Vier wijd open ogen wachten in het donker de dageraad af.

De trede

WE HEBBEN MIJN DERTIENDE VERJAARDAG heel leuk gevierd. Al mijn tantes en ooms zijn op bezoek gekomen. Ook Tiziana, mijn lievelingstante. En mijn nichtjes. Mama heeft een heerlijke taart gebakken van wel drie etages. Ik heb een knuffelbeest gekregen en een nieuwe jurk die ik op de dag van het examen kan aantrekken.

De dag daarna tref ik Domenico zoals afgesproken.

Met het koor zijn we het 'Ave Maria' aan het repeteren. Dat gaan we met Pasen zingen. Ik heb er ook een solopartij in. Dankzij het koor heb ik enige bewegingsvrijheid en kan ik ook 's middags naar buiten.

Na de repetitie loop ik naar de achterkant van de kerk. Domenico is er al en wacht me op. Hij is alleen. We gaan op de trede achter de kerk zitten, heel dicht tegen elkaar aan. Hij pakt meteen mijn handen. En ik laat het toe. Ik vind het prettig.

'Ik wil verkering met je. Ik meen het echt. Ik zal met je vader praten. Je bent een poppetje. Je moet mijn poppetje worden.'

Hij zegt allemaal lieve woordjes en doet heel vriendelijk. Ik word helemaal rood en zeg bijna niets. Ik heb nog nooit een vriendje gehad. Vaste verkering.

Domenico werkt met zijn vader in bakkerij Rendo. Hij heeft een groene Y10 en is een goeie knul, die op een eerlijke manier zijn brood verdient.

Na die middag tref ik hem nog een paar keer. Daar maken we nooit een afspraak voor. Ik zie hem als de school uitgaat. Of voordat de koorrepetitie begint. We zien elkaar in het dorp en gaan naar onze traptree achter de kerk. Het is niet meer dan